

АЛФРЕД ДЪО ВИНИ
БУТИЛКА В МОРЕТО
СЪВЕТ КЪМ ЕДИН НЕПОЗНАТ
МЛАДЕЖ

Превод от френски: Пенчо Симов, —

chitanka.info

*Дерзай, младежо слаб, чиято песен носи
в самотността ми ек от скръб, но не възпре
копнежа да реша заплетени въпроси.
Послушай, забрави младежа, който мре
тъй, както Чатертън и Малфилатър мряха,
накрая забрави свещената уплаха
пред бъдещето, в теб стаена. Чуй добре:*

*Когато смел моряк, попаднал в буря, гледа
как мачтите лежат, прекършени без жал,
как страшният двубой завършва със победа
за океана лих, от ярост побелял,
как корабът трещи в стихията жестока
и без кормило как се люшка без посока —
ще скръсти той ръце, спокойно замълчат.*

*Огромните вълни със поглед преценява,
презира ги, разбрал, че е сразен от тях,
с материята зла духът се примирява —
и кораб, и човек ще се превърнат в прах;
безсилие за миг докарва в смут моряка,
но после мисълта отново помощ чака
от вярата, докрай надвила всеки страх.*

*Изпълнил е докрай дълга си капитанът,
за да предотврати опасностите зли.
В настъпващата нощ пустее океанът,
а неговият бриг се носи към скали;
пред края примирен, човекът се опитва
да се успокои със размисъл, с молитва
към онзи, що в света добро и зло дели.*

*Ще се пожертва той; но трябва до земята
да стигне онзи тъй полезен резултат
от дневника му — той отдавна го пресмята*

по-ценен от елмаз, от перла с дивен цвят;
на картата си той, сред люшкания груби,
нанесе тази паст, която го погуби,
и би я завещал на бъдещия свят.

Човекът пише: „Днес течение опасно
към Огнена земя повлече брига мой.
На изток гибелта ни чака — то е ясно,
посока север би била за нас покой.
Прилагам дневник — там са данните, които
за този южен край събирах упорито.
Ако е рекъл бог, до вас ще стигне той.“

След туй, студен и ням, каквито са скалите
край протока мъглив, що името е взел
на Магелан — брегът със пяна там покрит е
погубил не един моряк кастилски смел, —
бутилка взима той, подбира да е здрава,
догдето бригът в кръг с течението плава,
като сокол, кръжащ над исканата цел.

В ръката си държи бутилката — другарка
на кораба била в прежеждия безчет,
шампанско с етикет на всеизвестна марка
е имало — от Реймс донесло им привет.
И той я бе държал така в минута горда,
когато бе събрал моряците на борда,
та да изпият тост за родния трицвет.

Тогава празник бе и всички хора бяха
със чаша във ръце — по мачтите дори —
и всеки шапка в миг разпалено размаха
и с мощен вик „ура“ възторга си разкри,
а слънцето заля платната с ярко злато,
навред се пръсна ек от тази глъч, с която
зовяха роден край момчетата добри.

След възгласа всеобщ внезапно тихо стана
и всеки в своя дял от виното се взря,
че Франция за миг съгледа във стакана,
за всекиго е тя картина най-добра.
Един съзира как баща му нощем в мрака
оплаква го, не спи, а празен стол го чака
край масата до тъй любимата сестра.

Пред друг пък е Париж и дъщеря му — тя е
надвесена със плач над някакъв компас,
тревожно все следи стрелката как играе
и да я отклони очаква сгоден час,
Марсилия блести пред трети; там зове го
една жена с ръце, протегнати към него,
забравила света, ридаейки без глас.

О, вяра в любовта, о, трепети, които
изглеждат ни като същински гласове,
легенди, що света тревожат упорито,
капанът ви защо тъй често ни зове?
Защо ни мами все лъжливата надежда,
която като сняг под слънце се изцежда,
о, рухващи на прах в дланта ни светове!

Къде са тристата моряка? Злите хали
ги грабнаха без жал и със харпуна свой
туземецът лови мизерните парцали,
останали от тях в пенливия прибой.
Достойни бяха те за своята родина
и всеки офицер сред първите загина —
от триста души, днес дузина са на брой.

И капитанът пак към полюса се взира —
открил е път натам през протоците зли...
До пояса му чак водата с глъч напират,
замахва той с ръка към тъмните мъгли.
След миг ще бъде труп сред бурята ревяща,

*с бутилката привет в морето той изпраща
към бъднините — те за него са дошли.*

*Усмивка се мъжът при ясната представа,
не стъкленият съд достига бряг, че той
със остров непознат света обогатява,
че е преодолял превратности безброй,
че бог би позволил на бездната сурова
да глътне кораб цял, но не и мисъл нова,
че крехкото стъкло надви смъртта в двубой.*

*Това е всичко. Бог сега да му помага!
Вода покрива туй, що кораб е било,
вълна, подир вълна редуват се веднага.
Бутилката лежи в огромното легло —
като сред люлка тя е в бездната дълбока
и няма лъх — водач към вярната посока,
но клонката на Ной е под това стъкло.*

*Течение напред го тласка, но студени
и яки ледове го спират — със гърди
докосват го за миг подплашени тюлени
и отминават по невидими следи.
Бутилката така очаква топло лято:
ледът ще се стопи, ще дойде миг, когато
ще се насочи тя към топлите води.*

*Сред Тихото море блести във синевата
прекрасен кораб, цял от слънцето залят;
моряци изведнъж съзират как се мята
бутилката пред тях — предмет добре познат;
свещен моряшки дълг го повелява: ето
че спускат лодка те веднага във морето
и спира своя ход красивият фрегат.*

*Но оръдеен гръм отеква. Виждат: бяга
робовладелски бриг на хоризонта блед.*

Тревога! Злия враг преследвайте веднага,
за да запомни той: законът е навред!
В утробата си пак фрегатът лодка вдига —
тъй скрива в своя джоб децата си сарига —
и пара, и платна понасят го напред.

Сама, и пак сама сред океана! Дребна
като прашинка сред подвижна пуста шир
и тайна не една неволно тя избегна,
осъдена така да скита все безспир,
трепереща от страх сред тая бъркотия,
а водораслите високата ѝ шия
със своя плащ зелен обвиха най-подир.

Но духват ветрове откъм Флорида свежа,
за да я отнесат към френски залив стар,
където най-подир ще я измъкне с мрежа
от морските води един щастлив рибар.
За учен хуква той, довежда го и пита
в бутилката каква ли течност има скрита,
какъв ли еликсир е този ценен дар.

Наука е това, рибарю, тука има
за жадни умове напитка — не блести,
но е събрала труд със стойност несравнима.
Да беше уловил елмази — красоти,
или голям товар от мексиканско злато,
не би възнаградил света така богато,
не би ни радвал тъй със своя улов ти.

Какъв възторг навред страната ни обхвана —
прослава е това за нея... Погледни:
и топът всемогъщ, и мирната камбана
помагат радостта навред да прозвъни,
за знанията, а не за битки заслужава
признателност човек от своята държава,
затуй чети „Привет!“ по всичките стени.

*Открития! Светът да ги прославя. Нека
проникват те навред безстрашно към целта,
в природата или в душата на човека,
или в изкуството — бездънна красота!
Забрава и злини не им вредят, защото
над всеки свиден гроб ще израсте дървото
на подвига, велик събрат на вечността.*

*Това дърво расте с корона най-прекрасна,
за тебе то е фар, мислителю дълбок,
не бой се от вълни и от мъгла опасна,
не гасне мъдростта на порива висок!
От чисто злато дар не чезне в океана,
с усмивка ти кажи, тъй както капитана:
„Да стигне до целта, ако е рекъл бог!“*

*А бог е всъщност бог на мислите човешки.
По нашите чела блести възторжен блян
за Знания — към тях напред без страх от грешки,
и няма никой плод да бъде разпилян.
Родена в самота, хвърли творбата своя
в безкрайното море — през бурята и зноя
ще я закара бог до пристана желан.*

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.